

gionsfrihed er. Det ærede Medlem har under en tidligere Forhandling i stærke Udtryk prift det ærede Medlem for Langeland (Brandes) som Religionsfrihedens og Tolerancens Apostel i denne Sal. Men jeg tror, man kan komme til Tolerance ad meget forskellige Veie. Man kan komme dertil ad den Veie, at man har Respekt for Andres Overbevisning lige saa fuldt som for sin egen, og man kan komme dertil, idet man omtrent betragter alle den Slags Ting som ligegyldige og mener, at man lige saa godt kan gjøre det One som det Andet, og det kan nok være, at der er Forskjel i den Maade, hvorpaa det ærede Medlem og jeg kommer til Tolerance.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Bojssen): Jeg ønsker kun at gjøre to Bemærkninger. Den ene er overfor det ærede Medlem fra Kjøge (Hørup), som med en noget dramatisk Tilfredsstillelse begyndte sit Foredrag med at konstatere, at det nu var klart, at der ikke var bedre Udsigt til at naae et Resultat ad den Veie, som Forslagsstillerne anviste, end ad den, han havde været med til at foreslaa. Jeg forstaaer det ærede Medlems Opgave under denne Forhandling netop saaledes, at det har været ham om at gjøre at faae det stillet saaledes, at der ikke var bedre Udsigt for den her foreslaaede Veie end for den tidligere, men jeg kan alligevel ikke lade det ærede Medlem beholde denne Tilfredsstillelse ubedt, idet jeg ikke kan være enig med ham i, at den høitærede Ministers Erklæring var saaledes at forstaa. Den høitærede Ministers stærke Erklæring om det Banvittige i at ophæve konfessionelle Eder har jeg ikke forstaaet saaledes, at det ogsaa skulde omfatte Afgangene til ved Siden af den konfessionelle Ed at benytte en anden, hvorimod den høitærede Justitsminister udtalte, at det vilde være Banvid, hvad det ærede Medlem fra Kjøge udtalte som det eneste Rigtige, at ophæve den konfessionelle Edsformular i alle Tilfælde. Saaledes har jeg opfattet den høitærede Minister, og jeg kan derfor ikke se rettere end, at jeg fremdeles kan fastholde min Forhaabning om, at der snarere maa være Udsigt til at naae et Resultat ad den af os anbefalede Veie end ad den af det ærede Medlem fra Kjøge foreslaaede. Den høitærede Minister fremkom med en Udtalelse om Forstaaelsen af Grundlovens § 79, idet han paaberaabte sig i Modsætning til den, hvad Grundloven indeholdt paa andre Punkter, navnlig i sin § 55, der krævede Ed, og den høitærede Minister mente, at her var en virkelig Modsætning tilstede, som maatte erkjendes som saadan. Jeg er ikke enig med den høitærede Minister, idet jeg ikke ser rettere end, at paa den ene Side har Grundlovens § 79 et bestemt positivt Paabud eller maalkrættende Forbud, medens paa den anden Side § 55 kun har det Indhold efter den høitærede Ministers Fortolkning af denne Paragraf.

Det har jo hidtil syntes saaledes, at den høitærede Ministers Fortolkning af Begrebet Ed er temmelig eneftaaende, og som Modsætning staaer det for mig, at der paa den ene Side er et utvetydigt, klart Grundlovsbud, og paa den anden Side intet Andet end en Fortolkning af en Grundlovsparagraf; men i saa Tilfælde er jeg ganske vist tilbøjelig til at støtte mig til den Side, som under alle Omstændigheder er utvetydig og klar.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) har begjæret Ordet for tredje Gang. Under Forudsætning af Tingets Samtykke (Ophold) giver jeg det ærede Medlem Ordet.

Hørup: Skjøndt jeg næsten føler Samvittighed ved at berøve det ærede Medlem fra Stege (Bojssen) det Haab, som han har om at være i Overensstemmelse med den høitærede Minister, kan jeg dog ikke lade ham gaa bort fra denne Forhandling med en saa vildfarende Forestilling som den, han svæver i. Nei, den høitærede Minister staaer saa fjernt fra det ærede Medlems Forslag efter sin Udtalelse, at han endog lettere vil kunne gaa til en almindelig borgerlig Ed end til det, som det ærede Medlem har foreslaaet. Dersom det ærede Medlem havde lagt Mærke til Justitsministerens Udtalelser igaaer, vilde han have set, at Kjernepunktet i den høitærede Ministers Indvending bestod deri, at man aldrig ved den Form, som af det ærede Medlem fra Stege var foreslaaet, vilde opnaa at faae anerkjendt disse to Slags Oders Ligeberettigelse og lige Gyldighed i den almindelige Bevisstid. Den høitærede Minister sagde tvertimod, at hvis der kun var en borgerlig Ed, vilde der være Udsigt til, at den i Livens Løb kunde trænge igjennem i den almindelige Bevisstid og faae samme Autoritet, som den konfessionelle Ed har nu, men at saaledes som Forslagsstillerne havde formuleret deres Forslag, var det aldeles umodtageligt for den nuværende Regering. Derimod forklarede den høitærede Minister sig med Hensyn til Løsteden, altsaa med Hensyn til Rigsdagsæden, i dette Dieblig saaledes, at hans Kjærlighed til den konfessionelle Ed ikke udstrakte sig til Løsteden, og der er altsaa en virkelig Forskjel. Den høitærede Minister kan gaa ind paa en Rigsdagsæd, der er religiøs, men ikke konfessionel, derimod kan han slet ikke gaa ind paa det Forslag, som det ærede Medlem for Stege er Ordfører for.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Bojssen): Jeg tror, jeg kortelig kan henholde mig til den høitærede Justitsministers Erklæring, som vistnok er utvetydig.